

Dictamen en relació amb una consulta sobre la possible cessió de dades del títol de família nombrosa i del títol de família monoparental

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit sobre la possible cessió de dades del títol de família nombrosa i del títol de família monoparental als ens locals, i la seva adequació a la normativa de protecció de dades personals.

S'adjunta, a l'escrit, els models de sol·licitud del títol de família nombrosa i del títol de família monoparental.

Analitzada la petició i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent:

I

(...)

II

El Departament competent en matèria de serveis socials planteja, en el seu escrit de consulta, dues qüestions relacionades amb la possible cessió de les dades relatives al títol de família nombrosa (en endavant, TFN) i al títol de família monoparental (en endavant, TFM) als ens locals. En concret:

1. Si poden cedir les dades del TFN a un determinat ajuntament i a altres ens locals, als efectes que aquests apliquin la bonificació sobre l'Impost sobre els Béns Immobles (en endavant, IBI).

En aquest sentit, el Departament argumenta, en el seu escrit, que la dita cessió podria tenir la cobertura d'una norma amb rang de llei, en concret, de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, General Tributària (en endavant, LGT), la qual s'aplicaria per remissió del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora de les Hisendes Locals (en endavant, LRHL).

2. Si poden cedir les dades del TFM als ens locals, als efectes que aquests informin a les famílies monoparentals de la data de publicació d'una subvenció per cobrir part de la quota de l'IBI.

En aquest sentit, i a diferència del cas anterior, el Departament considera que les previsions de la LGT, citada, no habilitarien la dita cessió de dades.

A ambdues qüestions ens referim, de manera diferenciada, en els apartats següents d'aquest dictamen.

III

En relació amb el primer dels supòsits plantejats pel Departament en el seu escrit de consulta, es fan les consideracions següents.

Des de la perspectiva del dret a la protecció de dades de caràcter personal, *"qualsevol revelació de dades efectuada a una persona diferent de l'interessat"* constitueix una

cessió o comunicació de dades (article 3.i) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD)) i, com a tal, s'ha d'efectuar de conformitat amb el règim previst, amb caràcter general, per a les comunicacions o cessions de dades personals a l'article 11 de la LOPD.

Aquest article disposa, com a norma general, que les dades objecte de tractament *"només poden ser comunicades a un tercer per al compliment de finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cedent i del cessionari amb el consentiment previ de l'interessat"* (apartat 1). Aquesta regla general troba però determinades excepcions, entre les quals, la possibilitat que la comunicació estigui autoritzada en una llei o norma amb rang de llei (apartat 2.a)).

Així doncs, per tal que el Departament pugui cedir les dades relatives al TFN a un determinat ajuntament i a altres ens locals, als efectes que aquests apliquin una bonificació sobre l'IBI, és necessari comptar amb el consentiment previ dels afectats (el titulars del TFN) o bé, a manca d'aquest, amb una norma amb rang de llei que l'habiliti, entre d'altres supòsits (article 11.2 LOPD).

Per tant, cal tenir present que, si en el moment de tramitar el TFN, el Departament sol·licita el consentiment o l'autorització de l'afectat, per tal de cedir les seves dades a l'ens local del municipi en què està empadronat (on té el seu domicili habitual), informant-lo de manera expressa, precisa i inequívoca que la finalitat de la cessió és que s'apliqui la bonificació sobre l'IBI com a titular del TFN –tal i com es planteja a l'escrit de consulta-, i l'afectat dona el seu consentiment específic a tal efecte, la comunicació de dades resultaria conforme amb la LOPD (article 11.1).

Així mateix, cabria la possibilitat que la comunicació d'aquestes dades s'efectués a partir del consentiment que l'afectat hauria prestat a l'ens local del municipi en què està empadronat, tal com s'exposa a continuació.

Partint de la base que la tramitació de les bonificacions sobre l'IBI per part dels ens locals requereix la presentació d'una instància o sol·licitud, mitjançant la seva presentació, així com de la documentació que l'acompanyi, aquests podrien recollir de les mateixes persones afectades la informació necessària per atorgar-los dita bonificació sense necessitat de requerir a tal efecte informació al Departament. És a dir, es podria sol·licitar als interessats que, junt amb la sol·licitud de la bonificació sobre l'IBI, aportin, com a documentació necessària per a tramitar-la, el TFN.

Dit això, també cabria la possibilitat que, en lloc d'exigir la presentació del TFN, els ens locals preveïessin en l'esmentada sol·licitud de la bonificació que la persona afectada pogués donar la seva autorització per tal que aquests poguessin obtenir les dades relatives al TFN de què disposa el Departament necessàries per tramitar la bonificació (per exemple, a través d'una casella sense marcar).

Amb aquesta actuació, els ens locals estarien facilitant l'exercici del dret dels ciutadans a no aportar les dades i documents que estiguin en poder de les administracions públiques, tal com els reconeix la Llei 11/2007, de 22 de juny, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics (LAECSP).

De fet, per la informació de què es disposa, no es pot descartar que aquesta sigui la intenció dels ens locals en sol·licitar la cessió de les dades del TFN. Cal dir que el Departament fa menció expressa, en el seu escrit de consulta, al Catàleg de Dades i Documents Electrònics, recordant que, a través d'aquest instrument, posa a disposició de les administracions públiques catalanes les dades i documents de què disposa, i que es poden obtenir per mitjans electrònics (com ara, entre d'altres, les referides al TFN).

Aquest Catàleg de dades i documents interoperables a Catalunya ha estat creat per la Llei 29/2010, del 3 d'agost, de l'ús de mitjans electrònics al sector públic de Catalunya (Llei 29/2010), precisament, com a eina necessària per tal de fer efectiu l'esmentat dret dels ciutadans a no aportar les dades i els documents que són en poder de les administracions públiques (article 21).

D'acord amb l'article 6.2.b) de la LAECSP els ciutadans, en relació amb la utilització dels mitjans electrònics en l'activitat administrativa, i en els termes que preveu aquesta Llei, tenen dret, entre d'altres, *“a no aportar les dades i documents que estiguin en poder de les administracions públiques, les quals han d'utilitzar mitjans electrònics per obtenir la informació esmentada sempre que, en el cas de dades de caràcter personal, tinguin el consentiment dels interessats en els termes que estableix la Llei orgànica 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal, o una norma amb rang de Llei ho determini, llevat que hi hagi restriccions d'acord amb la normativa aplicable a les dades i documents recollits. El consentiment es pot emetre i acceptar per mitjans electrònics.”*

Per la seva part l'article 9 de la LAECSP disposa, en relació amb la transmissió de dades entre administracions públiques, *que “per a un exercici eficaç del dret reconegut a l'apartat 6.2.b), cada Administració ha de facilitar l'accés de les restants administracions públiques a les dades relatives als interessats que figurin en poder seu i estiguin en suport electrònic, especificant les condicions, protocols i criteris funcionals o tècnics necessaris per accedir a les esmentades dades amb les màximes garanties de seguretat, integritat i disponibilitat, de conformitat amb el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i la seva normativa de desplaçament”.*

I, afegeix, tot seguit que *“la disponibilitat de les dades està limitada estrictament a les que les restants administracions requereixen als ciutadans per a la tramitació i resolució dels procediments i actuacions de la seva competència d'acord amb la seva normativa reguladora”, així com que “l'accés a les dades de caràcter personal, a més, està condicionat al compliment de les condicions que estableix l'article 6.2.b) d'aquesta Llei.”*

D'acord amb aquestes preceptes, la possibilitat que els ens locals obtinguin determinades dades i/o documentació des del Departament per mitjans electrònics, com ara les dades del TFN, per tal de facilitar la tramitació de la bonificació sobre l'IBI, requereix que la persona interessada (el titular del TFN) hagi donat prèviament el seu consentiment o bé que existeixi una habilitació legal al respecte (article 11 LOPD).

Per tant, com s'ha dit, seria possible que els ens locals, en la instància de la bonificació, sol·licitessin l'autorització o el consentiment de les persones afectades per demanar la informació necessària sobre el TFN per a la tramitació i la concessió de la bonificació sobre l'IBI al Departament. Aquesta actuació resultaria conforme amb la normativa de protecció de dades.

Així doncs, la tramitació de la sol·licitud de la bonificació sobre l'IBI podria dur-se a terme a partir de la presentació del TFN pels interessats o bé a partir del consentiment prestat per aquests per tal que els ens locals sol·licitin la informació sobre el TFN al Departament.

Dit això, cal assenyalar que també cabria la possibilitat que la consulta dels ens locals a l'esmentat Catàleg Dades i Documents Electrònics es dugués a terme per tal de comprovar només la veracitat de les dades aportades per la persona interessada en la sol·licitud de la bonificació sobre l'IBI, ja sigui mitjançant l'aportació del TFN o bé la presentació d'una declaració responsable en aquest sentit. Es tracta d'una qüestió que

ja va ser tractada, de fet, per aquesta Autoritat en el dictamen CNS 26/2010 (disponible al web www.apd.cat) al qual ens remetem.

Tot i així, escau recordar que, en aquest cas, els ens locals estarien habilitats per fer comprovacions de la certesa de la informació relativa al TFN aportada per l'afectat (via TFN o via declaració responsable) davant el Departament, sempre que aquestes verificacions comportessin l'obtenció simplement d'una resposta del tipus "sí/no és cert" o "consta/no consta aquesta informació" sense que s'afegeixin altres dades personals complementàries o diferents a les aportades per l'afectat.

Així mateix, escau apuntar que, en relació amb aquestes comprovacions, es recomana que els ens locals informin els afectats de la seva possible realització, per exemple, mitjançant la clàusula informativa que, de conformitat amb l'article 5.2 de la LOPD, ha de constar en tots aquells formularis o impresos que siguin emprats per recollir dades personals.

Fetes aquestes consideracions pel que fa a la possibilitat que la cessió de dades relatives al TFN per part del Departament als ens locals es basi en el consentiment dels afectats (article 11.1 LOPD), en el següent apartat s'analitza si aquesta cessió podria realitzar-se sense el dit consentiment, això és si existeix una llei o norma amb rang de llei que l'habiliti (article 11.2.a) LOPD).

IV

El Departament manifesta, en el seu escrit, que les previsions de la LGT -en concret, l'article 94.5-, aplicable per remissió de la LRHL, podrien habilitar la dita cessió sense consentiment dels afectats.

L'esmentada LRHL estableix, en el seu article 2.2, que:

"2. Per a la cobrança dels tributs i de les quantitats que com a ingressos de dret públic, com ara prestacions patrimonials de caràcter públic no tributàries, preus públics, i multes i sancions pecuniàries, ha de percebre la hisenda de les entitats locals d'acord amb el que preveu l'apartat anterior, aquesta hisenda té les prerrogatives establertes legalment per a la hisenda de l'Estat, i, si s'escau, ha d'actuar conforme als procediments administratius corresponents."

D'aquest precepte es desprèn que, en l'exercici de les seves competències, resultaran d'aplicació a les Hisendes Locals les mateixes prerrogatives que la LGT atribueix a la Hisenda Estatal.

L'esmentada LGT estableix, en el seu article 94, que:

*"1. Las autoridades, cualquiera que sea su naturaleza, los titulares de los órganos del Estado, de las Comunidades Autónomas y de las entidades locales; los organismos autónomos y las entidades públicas empresariales; las cámaras y corporaciones, colegios y asociaciones profesionales; las mutualidades de previsión social; las demás entidades públicas, incluidas las gestoras de la Seguridad Social y quienes, en general, ejerzan funciones públicas, estarán obligados a suministrar a la Administración tributaria cuantos **datos, informes y antecedentes con trascendencia tributaria recabe ésta mediante disposiciones de carácter general** o a través de requerimientos concretos, y a prestarle, a ella y a sus agentes, apoyo, concurso, auxilio y protección para el ejercicio de sus funciones.*

Asimismo, participarán en la gestión o exacción de los tributos mediante las advertencias, repercusiones y retenciones, documentales o pecuniarias, de acuerdo con lo previsto en las leyes o disposiciones reglamentarias vigentes.

2. (...)

3. (...)

4. (...)

5. *La cesión de datos de carácter personal que se deba efectuar a la Administración tributaria conforme a lo dispuesto en el artículo anterior, en los apartados anteriores de este artículo o en otra norma de rango legal, **no requerirá el consentimiento del afectado**. En este ámbito no será de aplicación lo dispuesto en el apartado 1 del artículo 21 de la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de Protección de Datos de Carácter Personal.*”

De conformitat amb aquest article, per tal que la LGT habiliti la cessió pretesa en el present cas, tal i com defensa el Departament en el seu escrit, és necessari que la informació personal objecte de cessió vers la hisenda local que en cada cas correspongui, tingui “transcendència tributària” i que sigui requerida per aquesta mitjançant una disposició de caràcter general o a través de requeriments concrets.

Pel que fa a la “transcendència tributària”, cal dir que és un concepte jurídic indeterminat que es considera clau per determinar si la cessió del TFN, sense consentiment de l’afectat, s’ajusta a la LOPD. Per això, és convenient, en aquest punt, recordar l’anàlisi jurisprudencial d’aquest concepte.

En aquest sentit, cal destacar, d’entrada i entre d’altres, la STS de 12 de novembre de 2003, segons la qual (FJ 4):

“La trascendencia tributaria que analiza debe entenderse como la cualidad de aquellos hechos o actos que pueden ser útiles a la Administración para averiguar si ciertas personas cumplen o no con la obligación establecida en el artículo 31.1 de la CE de contribuir al sostenimiento de los gastos públicos de acuerdo con su capacidad económica, y poder, en caso contrario, obrar en consecuencia, de acuerdo con la Ley. Y esa utilidad puede ser «directa» (cuando la información solicitada se refiere a hechos imponibles, o sea, a actividades, titularidades, actos o hechos a los que la Ley anuda el gravamen) o «indirecta» (cuando la información solicitada se refiere sólo a datos colaterales, que puedan servir de indicio a la Administración para buscar después hechos imponibles presuntamente no declarados o, sencillamente, para guiar después la labor inspectora –que no se olvide, no puede alcanzar a absolutamente todos los sujetos pasivos, por ser ello materialmente imposible– hacia ciertas y determinadas personas).”

D’acord amb aquest pronunciament, podria entendre’s que té “transcendència tributària” aquella informació requerida per la hisenda local el coneixement de la qual li resultés necessari per esbrinar si els subjectes passius que disposen del TFN estan o no al corrent de les seves obligacions tributàries amb l’ens local, això és si compleixen o no amb la seva obligació de satisfer l’IBI que en cada cas correspongui.

Ara bé, aquest caràcter de “transcendència tributària” també pot predicar-se d’aquella informació que la hisenda local consideri que pot servir o tenir eficàcia en l’aplicació dels tributs, és a dir, no només la necessària per establir la relació tributària, sinó qualsevol informació que porti a l’aplicació efectiva dels tributs.

Així, es reconeix en, entre d’altres, la STS de 7 de juny de 2003 (FJ 2): “sobre el significado y alcance de este concepto jurídico indeterminado, la información puede

solicitarse en cuanto sirva o tenga eficacia en la aplicación de los tributos, obviamente tomando la frase en términos generales, pues la norma no se refiere a la comprobación e investigación de una determinada relación tributaria, sino que busca recabar información, tanto de particulares como de organismos, para cuanto conduzca a la aplicación de los tributos. (...) Por todo ello y siempre que la información solicitada se encamine a la aplicación efectiva de los tributos debe ser prestada, aunque su utilidad pueda ser potencial, indirecta o hipotética.”

Seguint aquesta doctrina sobre el concepte de “transcendència tributària”, les dades relatives al TFN tindrien tal caràcter si el seu coneixement per part de la hisenda local fos necessari per a l'aplicació efectiva del tribut, això és de l'IBI.

Com s'ha dit, el requeriment d'informació dels ens locals al Departament en aquest cas respondria a la tramitació d'una bonificació sobre l'IBI a què tenen dret els subjectes passius que disposin del TFN per al seu domicili habitual, de conformitat amb les respectives ordenances fiscals.

Cal tenir present que les bonificacions -com la que es pretén realitzar- són, d'acord amb la normativa tributària aplicable, un dels elements que conformen els tributs.

La citada LGT estableix, en aquest sentit, que *“la obligación tributaria principal y la obligación de realizar pagos a cuenta se determinarán a partir de las bases tributarias, los tipos de gravamen y los demás elementos previstos en este capítulo, según disponga la Ley de cada tributo”* (article 49). Al respecte, s'estableix, entre d'altres previsions, que *“la cuota líquida será el resultado de aplicar sobre la cuota íntegra las deducciones, bonificaciones, adiciones o coeficientes previstos, en su caso, en la Ley de cada tributo”* (article 56.5).

La també citada LRHL estableix que les ordenances fiscals han de contenir, entre d'altres elements, *“la determinació del fet imposable, el subjecte passiu, els responsables, les exempcions, les reduccions i bonificacions, la base imposable i liquidable, el tipus de gravamen o la quota tributària, el període impositiu i la meritació”* (article 16.1.a).

En aquest cas, la bonificació per a la tramitació de la qual se sol·liciten les dades forma en concret part de l'IBI.

D'acord amb la LRHL *“les ordenances fiscals poden regular una bonificació de fins al 90 per cent de la cuota íntegra de l'impost a favor dels subjectes passius que tinguin la condició de titulars de família nombrosa. L'ordenança ha d'especificar la classe i les característiques dels béns immobles a què afecti, la durada, la quantia anual i altres aspectes substantius i formals d'aquesta bonificació, així com les condicions de compatibilitat amb altres beneficis fiscals”* (article 74.4).

En aquest sentit, els ens locals haurien previst en les respectives ordenances fiscals reguladores de l'IBI una bonificació sobre aquest impost o, com a mínim, així s'ha constatat pel que fa a un determinat ajuntament, un dels ens que hauria sol·licitat al Departament les dades relatives al TFN.

Tenint en compte aquestes consideracions, s'entén que, en el present cas, la informació sol·licitada per les hisendes locals –les dades sobre el TFN- té “transcendència tributària”, atès que el seu coneixement serveix per a l'aplicació efectiva o la cobrança de l'IBI, en concret, per poder aplicar una bonificació sobre aquest tribut.

A banda de la “transcendència tributària” de la informació requerida, cal recordar que, per tal que la previsió de l'article 94 de la LGT habiliti la seva comunicació a les hisendes locals dels ens locals sense consentiment, és necessari, com s'ha apuntat, que la informació sigui requerida mitjançant, en el present cas, una disposició de caràcter general.

A títol d'exemple, en l'escrit de consulta es fa referència a l'Ordenança fiscal reguladora de l'IBI en el cas d'un determinat ajuntament, en què s'estableix que *“els subjectes passius que tinguin la condició de titulars de família nombrosa tenen dret a una bonificació sobre la quota líquida de l'impost corresponent al domicili habitual del percentatge següent que varia segons el valor cadastral de l'immoble (...)”* i que *“aquesta bonificació es tramitarà per l'Administració tributària municipal d'acord amb la informació sobre les famílies nombroses facilitada pel Departament (...), i s'aplicarà en el rebut de l'impost sobre el béns immobles”*.

Tenint en compte que aquest ens local hauria previst expressament en la seva ordenança fiscal el requeriment d'informació relativa al TFN al Departament i la dita informació tindria “transcendència tributària”, el Departament podria comunicar-li aquestes dades, sense consentiment dels afectats, en existir suficient cobertura legal a tal efecte (articles 11.2.a) LOPD i 94 LGT).

Així doncs, en la mesura que la resta d'ens locals que hagin sol·licitat aquestes dades al Departament hagin previst en les respectives ordenances fiscals el requeriment de la informació amb “transcendència tributària”, la cessió podria realitzar-se sense consentiment (articles 11.2.a) LOPD i 94 LGT).

Dit això, cal dir que la dita cessió també podria estar habilitada per l'article 21 de la LOPD, el qual recull una altra excepció al consentiment dels afectats per al cas concret de comunicacions de dades personals entre administracions públiques.

L'apartat 1 d'aquest article disposa que *“les dades de caràcter personal recollides o elaborades per les administracions públiques per a l'exercici de les seves atribucions no han de ser comunicades a altres administracions públiques per a l'exercici de competències diferents o de competències quan tractin matèries diferents, excepte quan la comunicació tingui com a objecte el tractament posterior de les dades amb finalitats històriques, estadístiques o científiques”*. L'apartat 4 del mateix article estableix que *“en aquests casos no és necessari el consentiment de l'afectat”*.

En aquest sentit, l'article 10.4.c) del Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD) complementa la regulació legal assenyalant que no serà necessari el consentiment de l'interessat quan la cessió entre administracions públiques es realitzi *“per a l'exercici de competències idèntiques o que versin sobre les mateixes matèries”*.

En aquest sentit, i pel que fa al present cas, cal apuntar que l'article 39 de la Constitució espanyola estableix el principi general, adreçat a tots els poders públics, d'assegurar la protecció social, econòmica i jurídica de la família, i en conseqüència, d'adoptar mesures de foment i de protecció de les famílies.

La Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies estableix, com a un dels col·lectius objecte d'especial protecció i suport per part dels poders públics, el de les “famílies nombroses” (article 2).

D'acord amb la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses, la majoria de les matèries en les quals es poden reconèixer beneficis per a

les famílies nombroses estan dins de l'àmbit de competències de les comunitats autònomes i, fins i tot, del de les corporacions locals (preàmbul).

L'article 166.4 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de promoció de les famílies i de la infància, que inclou en tot cas les mesures de protecció social i llur execució.

El Departament –cedent de les dades TFN- exerceix, entre d'altres, funcions en matèria de protecció i suport a les famílies.

Pel que fa als ens locals, la normativa de règim local fa una atribució genèrica de competències als municipis i, alhora, els reconeix capacitat general per desenvolupar activitats complementàries a les d'altres administracions en diferents sectors d'activitat (educació, cultura, promoció de la dona, habitatge, sanitat i protecció del mediambient, entre d'altres), així com per la satisfacció dels interessos de la comunitat local (articles 25 i 26 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim general (LRBRL), i articles 66 i 71 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC)).

Tant la Llei 40/2003 com la Llei 18/2003 preveuen que les administracions públiques competents –entre elles, els ens locals- han d'establir un règim d'exempcions i bonificacions en taxes i preus públics en matèria d'educació, transport o accés a béns i serveis culturals per a determinats col·lectius objecte d'especial protecció, tals com les famílies nombroses (articles 12 i 20, respectivament).

D'aquestes previsions legals es desprèn que ambdues administracions públiques (el Departament i els ens locals) poden exercir competències en matèria de foment i de suport a les famílies, per la qual cosa seria possible admetre la comunicació de dades sense consentiment dels afectats (article 21 LOPD).

Cal assenyalar que, en el present cas, la sol·licitud de dades realitzada pels ens locals, tot i que l'efectuï la hisenda local, es fonamentaria en la tramitació d'un ajut derivat del desenvolupament d'una política social de suport a les famílies (en concret, a les famílies nombroses). Per aquest motiu, s'entén que la petició s'emmarcaria en l'exercici d'una mateixa competència (en matèria social).

Dit això, per aplicació del principi de qualitat (article 4.2 LOPD), per tal de considerar adequada la cessió, caldria que la finalitat per a la qual els ens locals sol·liciten les dades resultés compatible amb la finalitat per a la qual el Departament va recollir inicialment les dades dels afectats.

El Departament és responsable del fitxer que té per finalitat *"l'expedició del TFN i l'aplicació dels beneficis que es derivin d'aquesta condició, així com la tramesa d'informació sobre actuacions i programes de suport a les famílies"*.

Atès que les dades es varen recollir per, entre d'altres finalitats, aplicar els beneficis que es derivin de la condició de família nombrosa i la seva sol·licitud pels ens locals es fonamenta, precisament, en l'aplicació d'un benefici (fiscal) a aquest col·lectiu, ens trobaríem davant finalitats compatibles.

Així doncs, cal concloure que, en el present cas, la comunicació de dades del TFN des del Departament vers els ens locals, sense consentiment dels afectats, amb la finalitat d'aplicar una bonificació sobre l'IBI podria estar habilitada tant per les previsions de la LGT (article 94) com de la mateixa LOPD (article 21).

V

En relació amb el segon dels supòsits plantejats pel Departament en el seu escrit de consulta, es fan les consideracions següents.

El Departament planteja si pot cedir les dades relatives al TFM als ens locals, als efectes que aquests informin les famílies monoparentals de la data de publicació d'una convocatòria de subvencions per cobrir part de la quota de l'IBI.

Dit això, concreta la consulta en relació amb un determinat ajuntament que li hauria sol·licitat les dades de tots els titulars del TFM del seu municipi i, en concret, les relatives al nom, cognoms, DNI, adreça postal i l'especificació de si algun membre té alguna discapacitat. La finalitat de la petició d'aquestes dades és l'enviament d'una carta a les famílies monoparentals per informar-les de la propera publicació d'una convocatòria de subvencions per cobrir part de la quota de l'IBI.

Abans d'analitzar aquesta qüestió, es considera pertinent assenyalar, en aquest punt, que cabrien altres opcions per informar d'aquesta propera convocatòria de subvencions més respectuoses amb el dret a la protecció de dades de caràcter personal.

Així, per exemple, seria possible que fos el mateix Departament qui informés als titulars del TFM de l'existència d'aquest tipus de subvenció municipal, de tal manera que no caldria dur a terme la cessió de dades pretesa. La dita informació als titulars del TFM podria facilitar-se a través, per exemple, del seu portal web.

De conformitat amb la Disposició addicional segona del Decret 151/2009, de 29 de setembre, de desplegament parcial de la Llei 18/2003, de 4 de juliol, de suport a les famílies, la publicitat corresponent als beneficis i els avantatges existents per a les famílies, en aquest cas, amb el TFM s'ha de realitzar especialment a través del web del Departament.

L'esmentat portal web compta amb un apartat específic en què s'informa als titulars del TFM dels avantatges (prestacions, ajuts, descomptes, tarifes especials, etc.) que els ofereixen tant la Generalitat de Catalunya com diversos establiments, entitats col·laboradores i, fins i tot, els ens locals.

Per tant, es podria incloure en aquest portal la informació relativa a la propera publicació d'una subvenció per cobrir part de la quota de l'IBI per part de l'Ajuntament, així com de la possibilitat d'adreçar-s'hi per obtenir més informació al respecte.

Així mateix, cabria la possibilitat que el mateix Departament emprés les dades del seu fitxer, del què és responsable, per adreçar un escrit als titulars del TFM en què, entre d'altres avantatges o beneficis, els informés de l'existència d'aquests tipus de subvencions municipals, així com de la possibilitat d'adreçar-se als respectius ajuntaments per obtenir més informació al respecte.

La finalitat del fitxer del Departament és *“l'expedició del TFM i l'aplicació dels beneficis que es derivin d'aquesta condició, així com la tramesa d'informació sobre actuacions i programes de suport a les famílies”*.

Per al cas que s'optés per cedir les dades relatives al TFM a l'Ajuntament caldrà tenir present que, tal com s'ha posat de manifest en l'apartat III d'aquest dictamen, la dita cessió requerirà comptar amb el consentiment previ dels afectats o bé, a manca d'aquest, amb una norma amb rang de llei que l'habiliti (article 11.2.a) LOPD).

Pel que fa a la possibilitat que la dita cessió es fonamenti en el consentiment de l'afectat ens remetem a les consideracions fetes en aquest sentit en l'esmentat apartat III del dictamen.

Pel que fa a la possibilitat que la dita cessió, sense consentiment, estigui habilitada per una norma amb rang de llei, es fan les següents consideracions.

El Departament qüestiona, en el seu escrit, si les previsions ja examinades de la LGT (apartat IV d'aquest dictamen) podrien habilitar la cessió de dades del TFM a l'Ajuntament amb la finalitat abans indicada.

Com s'ha vist, l'article 94 de la LGT a què es fa referència podria habilitar la comunicació de dades de què disposa el Departament, sense consentiment, a la hisenda local, en aquest cas, de l'Ajuntament, si la informació objecte de comunicació té "transcendència tributària" i es recava mitjançant una disposició de caràcter general o requeriments concrets.

En aquest cas, la petició d'informació personal relativa al TFM al Departament per part de l'Ajuntament està relacionada amb l'atorgament d'una subvenció (informar sobre la publicació de la seva convocatòria), per la qual cosa cal assenyalar que ens trobem davant un supòsit de fet diferent a l'examinat en apartats anteriors.

Cal dir, al respecte, que les subvencions no formen part dels tributs. Es tracta, en el present cas, d'un ajut pensat per disminuir la repercussió econòmica del pagament del tribut (l'IBI) en contribuents amb una situació econòmica desfavorable (com és el cas de les famílies monoparentals).

Atès que el coneixement de la informació requerida no és necessari per a l'aplicació efectiva de l'IBI, no pot considerar-se que en aquest cas es tracti d'informació amb "transcendència tributària" i que, per tant, les previsions de la LGT habilitin la seva comunicació a les hisendes locals.

Dit això, no es podria descartar que la comunicació de dades pretesa pogués estar habilitada per l'article 21 de la LOPD, sempre que l'Ajuntament requereís aquesta informació per a l'exercici de la mateixa competència o de competències sobre la mateixa matèria que justificà la recollida de les dades per part del Departament.

En aquest sentit, cal apuntar, d'entrada, que la cessió hauria de realitzar-se vers l'òrgan o servei de l'Ajuntament competent en matèria de serveis socials o competent en relació amb el desenvolupament de polítiques de foment i de suport a les famílies, no així vers la hisenda local.

El Departament és responsable del fitxer la finalitat del qual és *"l'expedició del TFM i l'aplicació dels beneficis que es derivin d'aquesta condició, així com la tramesa d'informació sobre actuacions i programes de suport a les famílies"*.

En la mesura que l'Ajuntament sol·licités, a través de l'àrea o departament competent, la informació relativa al TFM per tal d'informar als titulars del TFM sobre una actuació concreta de suport a aquest col·lectiu, com és informar-los de la propera publicació de la convocatòria d'una subvenció per cobrir part de la quota de l'IBI, pot entendre's que aquesta administració local sol·licitaria les dades per a l'exercici d'una competència coincident amb la del Departament responsable de la informació, això és el desenvolupament de mesures de foment i de protecció de la família, en concret, de la família monoparental. Sent així, seria possible arribar a admetre la comunicació sense consentiment dels afectats (article 21 LOPD).

Ara bé, cal tenir en compte que aquesta cessió, com qualsevol tractament de dades personals (article 3.c) LOPD), s'hauria de realitzar sempre de conformitat amb la resta de principis establerts per la legislació de protecció de dades i, particularment, amb el principi de finalitat (article 4.1 LOPD), de tal manera que les dades personals a què l'Ajuntament tingués accés haurien de limitar-se a aquelles que fossin estrictament necessàries, pertinents i adequades per donar compliment a la finalitat per la qual les ha sol·licitat.

Així, si el motiu és trametre un escrit a les famílies monoparentals per informar-les de la data de publicació d'una convocatòria de subvencions adreçada als titulars del TFM per cobrir part de la quota de l'IBI, el Departament només hauria de cedir les dades personals dels titulars del TFM relatives a la seva identificació (nom i cognoms) i l'adreça postal (domicili).

La cessió, en particular, de la dada relativa a l'especificació de si algun membre de la família monoparental té alguna discapacitat (dada especialment protegida, de conformitat amb l'article 7 de la LOPD) seria, en aquest cas, contrària al principi de qualitat, atès que el seu coneixement no és necessari per dur a terme la comunicació pretesa per l'Ajuntament.

Així mateix, tampoc s'hauria de cedir la dada relativa al DNI, atès que el seu coneixement tampoc és necessari per dur a terme la comunicació postal pretesa.

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

La comunicació de les dades relatives al títol de família nombrosa (TFN), sense consentiment dels afectats, als ens locals per tal que aquests apliquin una bonificació sobre l'IBI podria estar habilitada per l'article 94 de la LGT, sempre que estigui previst en una disposició de caràcter general, així com per l'article 21 de la LOPD, en la mesura que tingui lloc entre ambdues administracions públiques per a l'exercici de les seves competències de desenvolupament de mesures de foment i de protecció de les famílies.

La comunicació de les dades relatives al títol de família monoparental (TFM) a l'Ajuntament, per tal que aquest les informi de la data de publicació d'una convocatòria de subvencions per cobrir part de la quota de l'IBI mitjançant una comunicació postal, podria estar empara per les previsions de l'article 21 de la LOPD si es realitza vers l'òrgan o servei municipal competent en matèria de serveis socials. No seria adequat al principi de qualitat incloure en la informació facilitada a l'Ajuntament el número del DNI dels afectats o l'especificació de si algun membre de la família monoparental té alguna discapacitat.

Barcelona, 12 de maig de 2014